

แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ ครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

GUIDELINES FOR TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT USING INFORMATION TECHNOLOGY FOR TEACHERS BANNAMPHRAE SCHOOL HANGDONG DISTRICT CHIANGMAI PROVINCE

1.จिरพงษ์ คำปวง*, 2.ชาลี ภักดี

1.Jirapong Khampoung*, 2.Chalee Pakdee

สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Affiliate: Mahamakut Buddhist University

*Corresponding Author E-mail: jp_graphic@namphrae.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลาการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน มกราคม – เมษายน 2566 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูผู้สอนจำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กรอบการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนบรรยาย ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนขาดความชัดเจนด้านนโยบาย แผนงาน ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู ขาดการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน ไม่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนรู้ได้ ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีแนวทาง ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดนโยบายให้ชัดเจน ในการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูอย่างเป็นระบบ

2.2 การพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา (PLC) มีการทบทวนการปฏิบัติงาน (AAR) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

2.3 สร้างเครือข่ายทางวิชาการด้านการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Center) ที่มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้รับผิดชอบ และให้บริการด้านความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีแก่ครู นักเรียน ชุมชน

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, การเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, โรงเรียนบ้านน้ำแพร่

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study the management conditions of teaching and learning using information technology among teachers at Ban Nam Phrae School. 2) to locate the guidelines for teaching and learning management using information technology for teachers at Bannamphrae School, Hang Dong District, Chiang Mai Province. The research period is from January to April 2023. It was qualitative research. The group of 15 main informants consisted of one school director and 14 teachers. The research tools used were interview frameworks and focus groups. The data analysis was a content analysis. The results of the data analysis were written in a descriptive summary.

The results of the research were as follows :

1) The conditions of teaching and learning management using information technology for teachers at Ban Nam Phrae School, Hang Dong District, Chiang Mai Province, found that the school lacked policy clarity on the planning of teaching using information technology. The school lacked information technology development staff, leaving teachers lacking knowledge, understanding, or the ability to use information technology to manage teaching. Teachers are unable to design learning activities, develop learning media, and apply technology for maximum benefit in learning management. This makes student learning less effective than it should be.

2) There were guidelines for teaching and learning management using information technology for teachers at Ban Nam Phrae School, Hang Dong District, Chiang Mai Province, as follows:

2. 1) The administrators established networks both inside and outside the

school to jointly formulate policies to develop teaching and learning management using teachers' information technology in a systematic way.

2.2) Developing information technology personnel by organizing a forum to exchange knowledge within the educational institution (PLC), having performance reviews (AAR), and promoting teamwork to help each other in information technology, etc.

2.3) The school created an academic network of teaching and learning using information technology, established an information technology center (ICT Center) with IT-specialized staff in charge, and provided technology knowledge and skills to teachers, students, and communities.

Keywords : management, teaching and learning using information technology, Bannamphrae school

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เข้ามาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน เป็นกระบวนการที่ให้นักเรียนและผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและการเรียนรู้ผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เป็นผู้คิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) และเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem-solving) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในประเทศไทย ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนเป็นอย่างมาก โรงเรียนไม่สามารถตั้งรับการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ได้ทัน ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพลดลง แต่ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวได้ดีขึ้นแล้ว แต่ก็ควรต้องมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาอื่น ที่อาจเกิดขึ้นอย่างไม่คาดคิดมาก่อนเหมือนโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนของครู จึงมีความสำคัญสำหรับพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และเกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน จากการศึกษาของ อินทิดา ชูศรีทอง และคณะ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า ครูที่ได้รับการพัฒนาตนเอง มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ ICT ในการจัดการเรียนรู้ และผู้รับการพัฒนาดูแลตนเองตระหนักถึง การพัฒนาทักษะด้าน ICT ทั้งทักษะพื้นฐานการใช้ ICT ในการติดต่อสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อที่มีหลากหลายในยุคปัจจุบัน สามารถบูรณาการในการเรียนการสอนการพัฒนาตนเอง การพัฒนาวิชาชีพอย่างมีคุณธรรม จริยบรรณ จริยธรรม ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน สามารถนำ ICT มาใช้ในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ครูใช้ ICT เพื่อ

การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับการศึกษาของ วิริยะ โภชิต (2560) ได้ศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของครูโรงเรียนวัดป่าประดู่ จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ด้านครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาสามารถเข้าถึงความรู้ โดยสถานศึกษามีบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วเหมาะสมแก่การเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อการศึกษาค้นคว้าของครูและนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จัดการประเมินผล ทดสอบ กำกับและติดตามนักเรียนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการวางแผน การกำหนดนโยบาย เพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ

ของสถานศึกษา และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ กล่าวได้ว่า ในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน แต่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ยังไม่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนเท่าที่ควร จากงานวิจัยดังกล่าวพบว่าโรงเรียนโดยมากมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้บริหารจัดการภายในสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอนแต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู จำนวน 15 คน ในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2565 เกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตครอบคลุมทั่วทั้งโรงเรียน แต่ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ครูไม่มีสื่อการเรียนการสอนที่ใช้งานอย่างเต็มศักยภาพ มักไม่ใช้สื่อทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่มักใช้ใบความรู้ ใบงานกิจกรรมและสอนตามหนังสือ มีครูส่วนน้อยที่นำสื่อวีดิโอมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน ในแผนการจัดการเรียนรู้มีการอ้างถึงการเชื่อมโยง การใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่น้อย จากการฝึกอบรมการสร้างสื่อการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยี ครูบางส่วนไม่นำความรู้ที่ได้มาสร้างสื่อเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ขาดความกระตือรือร้นที่จะเตรียมสื่อที่ทันสมัย และโรงเรียนไม่มีกิจกรรมโครงการที่ส่งเสริมการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร และแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ควรเป็นอย่างไร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ที่ดีขึ้น สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัย ดังนี้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล
 - 1.1 ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการบริหารจัดการโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยคัดเลือกโดยเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน คณะครู จำนวน 14 คน รวมจำนวน 15 คน
 - 1.2 ผู้ให้ข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริบทโรงเรียน จำนวน 2 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน และครูผู้สอนจำนวน 2 คน รวมจำนวน 8 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู และเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้ การบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู คือกระบวนการในการวางแผน การจัดการ การนำ และการกำกับควบคุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางนโยบายและมาตรฐานการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. ขอบเขตด้านสถานที่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่
4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่เดือน มกราคม - เมษายน 2566

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร่องรอยการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ผลการประเมินตนเอง ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) การวิเคราะห์ปัจจัย สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) และจัดสร้างแบบสัมภาษณ์

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยนำแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดโครงสร้าง และขอบเขตเนื้อหาให้ครอบคลุมข้อมูลทุกส่วนที่ต้องการสัมภาษณ์

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ที่ปรึกษารอง เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ 1) พระมหาสุกุล มหาวิโร,ผศ.ดร. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา วุฒิการศึกษา ปร.ด. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัย เวสเทิร์น 2) ดร.ชาลี ภักดี ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 3) นายชูชัย เตมีศักดิ์ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันทราย อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการแนะนำ มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

2.5 ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะจากการแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้ประเด็นคำถามที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ มาเป็นกรอบในการศึกษาเพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นเครื่องมือการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ประมวลผลจากการศึกษา สำหรับประเด็นสนทนากลุ่ม ได้ประมวลความรู้จากการศึกษาทั้งหมด นำมาสร้างประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) นำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษารอง เพื่อตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม และนำไปทำการสนทนากลุ่มต่อไป

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากการวิเคราะห์สภาพบริบท การศึกษาเอกสารหลักฐานของโรงเรียน รวมทั้งการทำ SWOT Analysis และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเขียนบรรยายในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิของการวิจัยนี้ใช้วิธีการศึกษาเอกสาร (Documents) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการวิจัย และแนวคิดรวมทั้งทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่นำมากำหนดกรอบแนวคิดและกรอบในการวิเคราะห์เกี่ยวกับบริบทการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ประกอบด้วยข้อมูลด้านการดำเนินงาน การบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนการสอน

2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.4 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคล ดำเนินการดังนี้

3.1 ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตลำนนาไปขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจากบุคลากรภายในสถานศึกษา

3.2 สัมภาษณ์ จะเริ่มต้นจากการแนะนำวัตถุประสงค์ของการมาสัมภาษณ์ และพยายามสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกสัมภาษณ์มากที่สุด ผู้วิจัยได้เตรียมแบบบันทึก หนังสือนิยามโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ (Informed Consent Form) เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับทราบและยินยอมเป็นผู้ถูกสัมภาษณ์

3.3 การดำเนินการ การสัมภาษณ์ตามโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างสำหรับข้อมูลที่หลากหลาย แบบไม่เป็นทางการ ไม่จำกัดคำตอบ ไม่เคร่งครัด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็น ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

4 การดำเนินการสนทนากลุ่ม

เป็นการใช้คำถามสนทนา เปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่มไว้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการศึกษาที่วางไว้ โดยการวิเคราะห์ตามกรอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสรุปเหตุการณ์หรือกฎเกณฑ์ตลอดจนหลักการต่าง ๆ ของการพัฒนาการบริหารจัดการการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบริบทโรงเรียน จำนวน 2 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน ดำเนินการ

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหา การบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนขาดความชัดเจนด้านนโยบาย แผนงาน ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดหาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคม การใช้งาน การบำรุงรักษา และการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้ครูขาดการส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ทำให้ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนการสอน ไม่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ พัฒนาสื่อการเรียนรู้ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนรู้ได้ ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. ผลจากการสังเคราะห์แนวทางที่ได้จากการสนทนากลุ่ม โดยมีกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้แนวทางในการพัฒนา ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ผู้บริหารควรนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการบริหารจัดการ จัดหาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคม ทั้งอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่มีลิขสิทธิ์ ระบบสื่อสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ ที่มีประสิทธิภาพรองรับการใช้งานทั้งการบริหารจัดการของสถานศึกษาและการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ เช่น จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับการบริหารจัดการครอบคลุมทุกกลุ่มงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานบริหารทั่วไป และงานการเงิน

- ประสานความร่วมมือชุมชน และองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่าย ให้สามารถใช้งานได้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.2 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเรียนการสอน

- ส่งเสริมนักเรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแสวงหาความรู้ และสร้างชิ้นงานหรือนวัตกรรม

- ครูใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทั้งเป็นสื่อหลักและสื่อเสริม ใช้เครือข่าย วิชาการระดับโลก เช่น Khan Academy และ Tatugacamp มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษา ควรพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็น ระบบ ใช้ Application ที่เอื้อต่อการบริหารจัดการชั้นเรียน เช็การเข้าเรียน การส่งงาน บันทึกคะแนน ระหว่างเรียน สร้างสังคมออนไลน์สำหรับครู ผู้เรียนและผู้ปกครอง

2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ควรนำกระบวนการ PDCA เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ การดำเนินงาน และควรมีการทบทวนการปฏิบัติงาน (AAR) เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน (PLC) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินงานโดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา

- ประสานความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการเรียนการสอน ควรมีการวิเคราะห์ครูที่จะพัฒนาด้านการใช้และการสร้างสื่อการสอนด้วยเทคโนโลยี ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

- ประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของแต่ละบุคคล มีการวิเคราะห์ครูที่จะพัฒนาในแต่ละกลุ่ม โดยแยกเป็นกลุ่มที่มีความสามารถระดับพื้นฐาน กลุ่มที่มีทักษะการใช้เทคโนโลยี และกลุ่มที่มีความสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อช่วยเหลือกันในด้านเทคโนโลยี

- ส่งเสริมให้ครูที่ใช้สื่อและผลิตสื่อการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศได้ เช่น สร้างเนื้อหา เกม แบบฝึกหัด แบบทดสอบ เป็นต้น

- ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้โซเชียลมีเดียในการสื่อสารกัน ได้แก่ ส่งสื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ศึกษา ทำแบบฝึกหัด และติดต่อสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน ระหว่างครูกับผู้ปกครอง

2.4 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

- ประสานความร่วมมือระหว่างคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ศิษยานุศิษย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี วิเคราะห์บริบทสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน (SWOT Analysis) เพื่อจะได้ทราบปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดทิศทางและเป้าหมายการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู

- จัดทำแผนพัฒนาการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูอย่างเป็นระบบ โดยนำกระบวนการ PDCA มาช่วยในการวางแผน การดำเนินงาน การตรวจสอบ และการประเมินผล

- ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน คณะครู ชุมชน หน่วยงานราชการ ในการแลกเปลี่ยนความรู้ และทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินงานโดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา (PLC)
- โรงเรียนดำเนินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูล และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลครอบคลุมทุกกลุ่มงานตามโครงสร้างการบริหารงาน
- โรงเรียนออกแบบและพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบ รวมถึงการสร้าง พัฒนา หรือสรรหาเทคโนโลยี Application ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อสนับสนุนด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ และสร้างเครือข่ายทางวิชาการด้านการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- โรงเรียนจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Center) ที่มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้รับผิดชอบ และให้บริการด้านความรู้ ทักษะ และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีแก่ครู นักเรียน ชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

อภิปรายผลข้อที่ 1 ปัญหาการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขาดความชัดเจนด้านนโยบาย แผนงาน ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดหา การใช้งาน การบำรุงรักษา และการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ชรินทร์ อาจหาญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส โดยผลการวิจัยพบว่า การวางแผนการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังไม่มีความชัดเจนไม่มีการกำหนดจุดหมาย ทั้งด้านการส่งเสริมและการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ การดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศยังขาดความต่อเนื่อง ไม่สามารถจัดเก็บ บันทึก และเผยแพร่ได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งขาดการติดตามการใช้เทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยเห็นว่า การบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่เต็มตามศักยภาพ ทำให้การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ฉะนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องวางแผนการบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นระบบ ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนของครู ทำให้ครูขาดการส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ทำให้ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการเรียนการสอน ไม่สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ พัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนรู้อื่นๆ ได้ ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกานต์ ปังศรีวงศ์ (2563) ที่ได้

ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู พบว่าสภาพปัญหาและความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาความรู้และทักษะของครูผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอน ควรจัดให้มีศูนย์ซ่อมบำรุงในกลุ่มเครือข่ายควรมีการจัดตั้งห้องสื่อ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และส่งเสริมการใช้สื่อของนักเรียนและครู การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้วิจัยเห็นว่า การส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีทักษะการใช้เทคโนโลยีผลิตสื่อ และสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนทันต่อการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปในยุคปัจจุบัน งานวิจัยของสงกรานต์ รัตนแสงศร (2563) มีความสอดคล้องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โดยได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายไร้สาย ในการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน มีการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านนี้น้อยมาก ซึ่งครูประสบปัญหาในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่สมัยใหม่เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนรู้ ส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัย อีรพงษ์ แก้วฝ่าย และคณะ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผลจากการพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า ครูมีความสามารถเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ครูได้รับการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและได้นำมาความรู้ความสามารถมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และการศึกษามีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลข้อที่ 2 แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาหาแนวทางทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยได้แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ คือ การใช้กระบวนการ PDCA แบบมีส่วนร่วมของบุคลากรระหว่างคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ร่วมกันวิเคราะห์บริบทสภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทราบปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา และร่วมกันกำหนดทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดหา การใช้งาน การบำรุงรักษา และการพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ในเรื่องนี้มีผลสอดคล้องกับการวิจัยของ Bai Buojiao และคณะ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียน XI GUAN มณฑลยูนนาน ที่ใช้หลักการบริหาร P D C A ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีขั้นตอนการ

บริหารงาน 5 ขั้นตอน คือการวางแผน (Plan) การดำเนินงานตามแผนงาน (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุงแผนการงานวิชาการ (Action) ให้ครอบคลุมตามกระบวนการบริหารเชิงคุณภาพ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์ และ ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ พบว่าแนวทางในการพัฒนามีดังนี้ 1) ควรมีเว็บไซต์ที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการอบรมเพิ่มทักษะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การผลิตสื่อเทคโนโลยี รวมถึงการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างถูกวิธี 2) ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อออนไลน์ สื่อมัลติมีเดียและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอนและอำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 3) พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ 4) กำหนดให้มีการประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ งามขำ และ ชัยอนันต์ มั่นคง (2564) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู โรงเรียนศรีธรรมาภินันท์เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ที่มีแนวทางคือส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนและงานวิชาการ โดยกำหนดให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เพื่อตระหนักถึงความสำคัญของงาน และสามารถนำผลจากการวิจัยที่ใช้เทคโนโลยีมาเป็นตัวชี้วัด เป็นแนวทางในการแก้ปัญหางานให้มีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่าการบริหารจัดการการเรียนการสอนของครูโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วม PDCA ประสานความร่วมมือกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมวางแผน ติดตาม ประเมินผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา (PLC) รวมถึงการเผยแพร่สู่สาธารณชน จะทำให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามทิศทางที่กำหนดไว้

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการ PDCA ในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านนโยบาย ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านการให้บริการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ความรู้ ประสบการณ์ นวัตกรรม และแนวทางปฏิบัติที่ดีในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการการเรียนการสอนของครู

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนบ้านน้ำแพร่ อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. โรงเรียนควรมีการกำหนดนโยบายในกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการ PDCA แบบมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างจริงจัง

2. ควรส่งเสริมครูให้ใช้เครือข่ายวิชาการ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น Khan Academy, Tatumcamp มาใช้จัดการเรียนการสอน

3. ควรประสานเครือข่ายชุมชนเพื่อหางบประมาณจัดซื้ออุปกรณ์ต่างๆ ด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ

4. ควรส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และเผยแพร่นวัตกรรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ทำการวิเคราะห์ครูที่จะพัฒนาด้านการใช้และการสร้างสื่อการสอนด้วยเทคโนโลยี ให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียน สร้างนวัตกรรมและชิ้นงานสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนสอดแทรกความรู้กฎหมายทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน

3. ประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. โรงเรียนจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT Center) ที่มีบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผู้รับผิดชอบ และให้บริการด้านความรู้ ทักษะ และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีแก่นักเรียน ชุมชน

5. จัดกิจกรรมการประกวดสื่อการเรียนการสอนในระดับโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้ครูและนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการมอบรางวัลและเกียรติบัตร เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาผลงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครู เช่น การพัฒนาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

2. ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียน โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การบริหารงานตามโครงสร้างการบริหารงานทั้ง 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป

3. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มเติม เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

แหล่งอ้างอิง

ณัฐกานต์ ปังศรีวงศ์. (2563). การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนตลาดหนองหวาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. SRU Intellectual Repository. <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/828>

- ธีรพงษ์ แก้วฝ่าย, ธีรชัย ไพไธล, และชรินดา พิมพ์บุตร. (2563). การพัฒนาศักยภาพครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านนาฮี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 8(31), 292-304. <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=789>
- ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์ และศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์. (2562). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 338-346. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/EdAd/article/view/241107>
- วิริยะ โกษิต. (2560). การศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของโรงเรียนวัดป่าประดู่ จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์ชริน ออาจหาญ. (2560). การศึกษาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. SRU Intellectual Repository. <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/205>
- สงกรานต์ รัตน์แสงสร. (2563). การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. SRU Intellectual Repository. <http://ir.sru.ac.th/handle/123456789/825>
- สามารถ งามขำ และชัยอนันต์ มั่นคง. (2564). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของครูโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร จังหวัดลพบุรี ในยุคนิวโนร์มัล. *วารสารมหาวิทยาลัยวิชาการ*, 8(3), 230-241. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JMA/article/view/249483>
- อินทรา ชูศรีทอง, ไซยา ภาวะบุตร, และวัฒนา สุวรรณไตรย์. (2563). รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 10(2), 98-112. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/242756>
- Bai Buojio, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, และพูนชัย ยาวีราช. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการบริหารสถานศึกษาสำหรับโรงเรียน XI GUAN มณฑลยูนนาน ประเทศจีน. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 4(2), 33-49. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD/article/view/24>